

DIYABETLİ BİREYLERDE WEB TABANLI VE YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ UYGULAMALARIN BİLGİ DÜZEYİ, TEDAVİYE UYUM VE ÖZ YÖNETİM ÜZERİNE ETKİSİ

NİLHAN TÖYER ŞAHİN

0000-0001-7804-4183
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI

MEZUNİYET TARİHİ: 03.07.2026

DANIŞMAN

Doç. Dr. Seda PEHLİVAN
0000-0002-1670-0672
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
BURSA – TÜRKİYE

TEZ ÖZETİ

Bu araştırma, diyabetli bireylerde web tabanlı ve yapay zekâ destekli bireyselleştirilmiş uygulamaların bilgi düzeyi, tedaviye uyum ve öz yönetim üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi. Gruplar arasında ön test puanları açısından anlamlı fark bulunmazken ($p>0,05$), son testte web ve yapay zekâ gruplarında anlamlı farklılık gözlemlendi ($p<0,05$), kontrol grubunda ise anlamlı değişim saptanmadı ($p>0,05$). Özellikle web grubunda Yetişkin Diyabet Bilgi Ölçeği puan artışı daha yüksek bulunurken, yapay zekâ grubunda Diyabet Öz Yönetim Skalası ve Morisky Tedaviye Uyum Ölçeği puanlarındaki artışın daha belirgin olduğu görüldü. Web ve yapay zekâ destekli uygulamaların diyabetli bireylerde bilgi düzeyi, tedaviye uyum ve öz yönetim davranışlarını olumlu yönde geliştirdiği belirlendi.

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Diyabetli bireylerin eğitiminde, öz yönetim becerilerinin geliştirilmesinde, metabolik kontrolün desteklenmesinde ve hemşirelik bakımında web tabanlı yapay zekâ destekli eğitim uygulamalarının planlanması ve yaygınlaştırılmasında kullanılabilir.

AKADEMİK FAALİYETLER

1. Töyer Şahin, N., Pehlivan, S. (2026). The effects of e-Health and artificial intelligence literacy levels on disease self-management in patients with diabetes. *Diabetes Research and Clinical Practice*, 232. <https://dx.doi.org/10.1016/j.diabres.2026.113082>
2. Töyer Şahin, N., Ek, H. and Pehlivan, S. (2025), The Relationship Between Discomfort Intolerance And the Fear Of Self-Injection And Testing In Patients With Diabetes Using Insulin: A Cross-Sectional Study. *J Clin Nurs*, 34: 2840-2851. <https://doi.org/10.1111/jocn.17482>
3. Töyer Şahin, N., & Pehlivan, S. (2025). Üremik Kaşıntıda Kanıt Temelli Aromaterapi Uygulamalarının Etkinliği/ The Effectiveness of Evidence-Based Aromatherapy Interventions in Uremic Pruritus. *Nefroloji Hemşireliği Dergisi*, 20(2), 115-124. <https://doi.org/10.47565/ndthdt.2025.104>
4. Erbay Dallı, Ö., Pehlivan, S., Mısırcı, S., Şahin, N. T., & Pehlivan, Y. (2025). The Turkish version of the self-care behaviors scale for rheumatoid arthritis patients: cross-cultural adaptation and psychometric evaluation. *BMC Health Services Research*, 25, 581. <https://doi.org/10.1186/s12913-025-12752-3>
5. Pehlivan, S., & Töyer Şahin, N. (2024). MERS-CoV enfeksiyonları ve bakım yönetimi. In M. Mollaoğlu, G. Bahçecioglu Turan, & S. Yanmış (Eds.), *Bulaşıcı Hastalıklarda Bakım Yönetimi* (ss. 270–281). İstanbul Tıp Kitabevi. ISBN: 978-625-6820-88-3
6. Töyer Şahin, N., Ek, H., & Pehlivan, S. (2024, Mart 2). İnsülin kullanan diyabet hastalarında rahatsızlığa dayanma kapasitesinin kendi kendine enjeksiyon ve test yapma korkusuna etkisi. Özet bildirisi, 20. Uludağ İç Hastalıkları Ulusal Kış Kongresi & 14. Uludağ İç Hastalıkları Hemşireliği Kongresi, Türkiye.

ANAHTAR KELİMELER

- ✓ Diyabet
- ✓ Bilgi Düzeyi
- ✓ Tedaviye Uyum
- ✓ Öz Yönetim
- ✓ Web Tabanlı Uygulama
- ✓ Yapay Zekâ

İLETİŞİM

E-POSTA: nilhantyr@gmail.com

TEZ DANIŞMANI

TELEFON:
0 224 294 2462

E-POSTA: pehlivans@uludag.edu.tr

